

Søren Søndergaard: Man burde have respekteret Abu Mazens muligheder ved at have leveret fanger tilbage, sådan som det også var forventet, og dér forspildte man en chance. Så vore synspunkt på den sag er da vist ganske kendt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er der ikke flere, der får ordet; der er ikke flere, der har bedt om det.

Afstemningen om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som tidligere meddelt først finde sted på tirsdag den 11. november 2003.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 16:

Forslag til folketingsbeslutning om en miljølov for børn (sikkerhed og sundhed for børn i daginstitutioner m.v.).

Af Line Barfod (EL) m.fl.

(Fremsat 22/10 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henriette Kjær):

Som der står i bemærkningerne til beslutningsforslaget, har Folketinget mange gange i de senere år behandlet beslutningsforslag om et sundt og sikkert miljø for børn i daginstitutioner, og forslagene er blevet afvist.

Derfor kan det vel næppe heller overraske, at regeringen også denne gang må afvise forslaget. Der er ikke sket noget, siden vi sidst behandlede forslaget, der giver anledning til at ændre holdning.

Regeringen vil naturligvis ikke afvise, at det skal være sikkert og sundt at være i en daginstitution og i skolefritidsordningerne, det kan vi alle bakke op om, men vi mener ikke, at det skal ske ved at samle en masse forskellige regler i én lov. Jeg tror, vi kan risikere at miste noget af den faglighed og viden, som er forankret i de forskellige sektorområder allerede i dag. Der sidder jo eksperter, der hver især arbejder med de forskellige områder, og jeg er simpelt hen bange

for, at vi ikke vil kunne drage nytte af den viden, hvis vi samler det i én lov f.eks. under Socialministeriet.

Jeg vil derimod gerne tage initiativ til at få ajourført og udbygget den pjece, som Socialministeriet udgav i 1998 om miljøregler for børn. På den måde kan vi give medarbejdere og forældre et godt overblik over de mange regler og retningslinjer, der findes – og der er mange, det er jeg helt enig i.

Til forslaget om at opstille og lovfæste yderligere regler om sikkerhed og sundhed i alle typer af institutioner vil jeg sige, at ansvaret for, at institutionerne er i orden, og at de overordnede rammer i lovgivningen overholdes, ligger lokalt hos kommunerne.

Kl. 12.35

Det er regeringens holdning, at det fortsat skal være kommunerne, der fastlægger det lokale serviceniveau nærmere, at det er kommunerne, der skal sikre et ordentligt miljø i daginstitutioner og i skolefritidsordninger, at finansieringen af det ikke skal ske gennem en særlig statslig pulje, og at ansvaret for tilsyn med institutionerne fortsat skal ligge hos kommunerne.

Kommunerne og institutionerne kan hente støtte i en række vejledninger og andet støttemateriale, der uddyber de lovgivningsmæssige rammer om sundhed og sikkerhed i institutionerne.

Det er mit generelle indtryk, at kommunerne tager deres tilsynsforpligtelse alvorligt. Regeringen er ikke tilhænger af generelt at flytte kommunernes tilsynsforpligtelse til embedslægerne.

Så vil jeg sige, at jeg ikke ser problemer i, at forældrebestyrelserne tager spørgsmål om miljøforholdene i dagtilbuddene op i en dialog med lederen af institutionen eller med de relevante kontaktpersoner i kommunerne. Det mener jeg kan ske uden lovinitiativer.

Endelig kan jeg tilføje, at Kommunernes Landsforening i høj grad bakker op om, at sikkerhed og sundhed for børnene i daginstitutioner og skolefritidsordninger er et vigtigt område, som kommunerne skal være bevidst om og følge op på.

Afrundende kan jeg kun gentage, at vi ikke støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Når vi bliver ved med at genfremsætte forslaget, er det jo, fordi der bliver ved med at være problemer.

Ministeren har jo bebudet, at der vil komme forslag om fuldstændig ændring på daginstitutionsområdet, som åbner for, at der kan komme discountmodeller af daginstitutioner, hvor man kan gå under forskellige standarder. Derfor synes jeg, det er ekstra aktuelt at diskutere og få en miljølov for børn, der sikrer bestemte standarder.

Så jeg vil godt høre: Hvordan har ministeren tænkt sig, at vi får sikret nogle minimumsstandarder for børn, når nu man åbner for, at der kan blive forskellige typer af institutioner med forskellig standard og forskellig betaling?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Der bliver på ingen måde lukket op for, at der kan etableres discountinstitutioner. Det, vi arbejder med, er et forslag, der præciserer, hvad man kan med det, der hedder § 26 i serviceloven i dag. I dag er det jo allerede muligt for forældre at gå sammen om at etablere en institution på egne betingelser. Sådan er det jo i dag, og der kan jeg ikke se de forskelle, der så vil komme.

Heldigvis er det jo også sådan – og det er jeg fuldstændig enig i – at der skal være regler for lokalets størrelse osv. Der er forskellige gældende regler allerede, og jeg synes, de fuldt ud dækker de spørgsmål, man kunne forestille sig vil komme også i fremtiden.

Så jeg ser ikke noget problem i, at man nu gør det nemmere for private at komme ind på markedet, for der er altså nogle grundlæggende krav, man skal leve op til.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er fuldt bekendt med, at man i dag har mange forskellige muligheder for at lave mange forskellige typer institutioner, men det er normalt forældre, der så går ind og opretter disse institutioner, eller pædagoger med en bestemt pædagogisk opfattelse. Og selv om standarderne ikke altid bliver overholdt, så er der dog, kan man sige, en vis interesse i det.

Når ministeren nu åbner for, at private virksomheder skal kunne gå ind og tjene penge på institutionerne, så kunne man jo forestille sig, at ministeren kunne mene, at der var en lidt større risiko for, at disse private virksomheder måske kunne have en økonomisk interesse i at sænke standarden lidt for at tjene nogle flere penge. Og der ville det være rart med både nogle klare regler og et godt tilsyn.

Indgår det slet ikke i ministerens overvejelser om at indføre denne mulighed for profitbørnehaver, at det så også stiller nogle krav til en bedre sikkerhed for, at vores børn har ordentlige vilkår i daginstitutionerne?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Der vil selvfølgelig blive stillet nogle krav til de aktører, der vil ind på markedet; der er ikke fuldstændig frit slag. Men lovforslaget er ikke færdigformuleret endnu, så det vil der blive taget højde for. Og brandmyndighedernes og andre myndigheders regler gælder jo altså også for private.

Så derfor deler jeg ikke samme frygt. Men jeg er da enig i, at vi selvfølgelig skal sikre os, at der bliver skabt et ordentligt miljø i de institutioner, vi har, og i dem, der også vil komme i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Som ministeren selv er inde på, er det jo mange forskellige steder, man skal finde de her regler om institutioner; der er brandmyndigheder og fødevarermyndigheder og mange andre.

Kunne ministeren ikke forestille sig, at det kunne være en fordel at have samlet alle disse forskellige regler i én lov, selv om man stadig skal trække på ekspertise forskellige steder fra, at have ét sted, man kunne slå op og se reglerne, og have én myndighed, der havde det overordnede tilsyn, på samme måde som man jo også i forhold til ministrene har én minister, der er ansvarlig for ligestilling, én minister, der er ansvarlig for handicap osv., selv om det er spredt over flere forskellige ministeriers ressortområder?

Kl. 12.40

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det socialministeren, og så går vi til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jo, jeg synes, det er en god idé, at én myndighed har ansvaret, og sådan er det jo også i dag; det er kommunerne, der skal føre tilsyn, og det skal de jo så også gøre i fremtiden og også i forhold til private. Men som jeg sagde i min ordførertale, synes jeg, det er en god idé, at der er ét sted, man kan slå op og finde reglerne og forhåbentlig også overholde dem, og derfor vil jeg gerne opdatere den vejledning, vi sendte ud, som jeg me-

ner er fra 1998, sådan at der kommer et nyt materiale, der er let og overskueligt.

Men i 1999 havde man et udvalgsarbejde under det daværende Arbejdsministerium, der netop så på, om det var hensigtsmæssigt at lave en fælles miljøreger, der skulle gælde for daginstitutioner, og det, man kom frem til, var, at det var det ikke, for der ville altså gå en masse vigtig viden tabt. De medarbejdere, der arbejder med det til daglig, sidder rundt omkring i forskellige styrelser og ministerier, og hvis ansvaret lå ét sted, så ville deres ekspertise simpelt hen gå tabt.

Derfor synes jeg, systemet er ganske udmærket, som vi har det i dag, hvor det ligger under de forskellige myndigheder, der har med det at gøre. Vi skal så være bedre til at opdatere den vejledning, der skal sendes ud, for det er rigtig nok, at nu er der gået de her 5 år, og så er det på tide. Så det er jeg altså fuldstændig enig i.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Flemming Møller som ordfører.

Flemming Møller (V):

Som Enhedslisten selv bemærker i forslaget, er det ikke første og sikkert heller ikke sidste gang, det bliver fremsat.

Enhedslisten ønsker at indføre en miljølov for børn, hvori eksisterende regler for sikkerhed og sundhed samles. Som en del af forslaget ønskes en ny tilsynsmyndighed opbygget, og der ønskes en pulje på 500 mio. kr. til statslig medfinansiering af de kommunale institutioner.

Jeg har ligesom ministeren svært ved at se, at der er noget, der har ændret sig væsentligt, siden forslaget sidst blev afvist her i salen.

Men spørgsmålet om sundhed og velvære for børn er altid et vigtigt emne. Derfor har regeringen også netop fremlagt udspillet »Bedre sundhed for børn og unge«. Dette udspil indeholder bl.a. en certificeringsordning, en slags smiley for institutioner kan man kalde det, som vil lette almindelige menneskers indsigt i institutionernes sundhedsmæssige kvalitet.

Men ansvaret for drift og tilsyn ligger lokalt i kommunerne, og dér ligger det godt. Vi skal ikke uddelegere en del af ansvaret til andre myndigheder. Det er kommunerne, der har ansvaret for at sikre og finansiere et ordentligt sundhedsmæssigt miljø for børnene.

Det gælder selvfølgelig om at holde dem fast på det. Men her er det Venstres klare opfattelse, at forældrene gerne tager ansvaret for at holde de lokale myndigheder til ilden. Udviklingen af

yderligere kontrolsystemer finder vi derfor uhensigtsmæssigt, da forældrene og deres repræsentanter stadig vil være det bedst motiverede tilsyn.

Venstre har stor tiltro til, at man lokalt kan klare de løbende problemer gennem samarbejde mellem kommune, institution og forældrebestyrelse. Venstre har også tiltro til, at den nye smileyordning vil blive efterspurgt af børnefamilierne og dermed blive et aktiv i de enkelte kommuners bestræbelser på at tiltrække børnefamilierne.

Fra Venstres side kan vi ikke støtte forslaget. Vi vil hellere sikre kvaliteten gennem det lokale demokrati og gennemsigtighed for forbrugerne end gennem nye kontrolsystemer.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig da, at Venstres ordfører talte om det lokale demokrati, men da han så lige bagefter talte om forbrugere, blev jeg temmelig meget i tvivl om, hvorvidt Venstre opfatter det sådan, at når vores børn går i daginstitution, så er vi borgere, der deltager i et demokrati, eller forbrugere, der køber ind i et supermarked, som hr. Flemming Oppfeldt tidligere har givet udtryk for.

Det, jeg egentlig gik herop for at spørge til, er spørgsmålet om tilsyn. Hvorfor mener Venstre ikke, at man kan bruge embedslægen på børneområdet, i modsætning til plejehjem, hvor man jo for nogle år siden indførte, at embedslægen fører tilsyn. Hvad er forskellen? Hvorfor er det ikke kommunerne, der skal føre tilsyn med plejehjem, men kommunerne, der skal føre tilsyn med institutioner med børn, hvoraf nogle af institutionerne jo er kommunens egne?

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi videre i ordførerrækken.

Kl. 12.45

Jette Bergenholz Baurup (S):

Jeg vil godt starte med at takke Enhedslisten for at genfremsætte dette forslag, for på den måde holdes fokus på børnenes vilkår.

Vi deler i Socialdemokratiet bekymringen for de rammer, samfundet byder vore børn i daginstitutionerne. Regeringens nedskæringspolitik over for kommunerne har bestemt ikke styrket netop dette område. Børn har krav på dagtilbud, der ikke giver dem stress, børn har behov for at have plads og ro til at kunne læse eller lytte, så

sprogets mangfoldighed kan udvikles, og børn har krav på, at indeklimaet ikke er til skade for deres helbred.

Vi bør også se på, om der er udendørsarealer, så børnene kan udfolde sig motorisk og fysisk og derigennem få en større kropsbevidsthed.

Det er ligeledes vigtigt for os, at antallet af voksne er i overensstemmelse med den kvalitet, vi forventer af indholdet i vores institutioner.

Alle disse temaer berører beslutningsforslaget, og derfor er vi også meget interesseret i at fortsætte debatten og ikke mindst at skabe tiltag, der kan forbedre forholdene i daginstitutionerne. Vi bliver også forargede, når vi hører historier om overfyldte og støjprægede daginstitutioner. Og vi erkender, at der er behov for forbedringer på netop dette område.

Dårligt indeklima og miljø i øvrigt vil ramme de socialt udsatte børn ekstra hårdt, og derfor hænger denne diskussion i vore øjne nøje sammen med diskussionen om bekæmpelse af den negative sociale arv. I vores forslag til finanslov ligger, at vi vil afsætte 500 mio. kr. årligt til løft af kvaliteten i daginstitutionerne. Vi vil bruge disse penge til målrettet at give udsatte børn bedre vilkår. Pengene skal bruges til at forbedre kvaliteten, indemiljøet og personaleindsatsen netop med henblik på at bekæmpe den negative sociale arv.

Hovedansvaret for børnepasningen mener vi ligger i kommunerne, og de fysiske rammer bliver kun optimalt sikret gennem et samspil mellem pædagoger, forældre og lokale politikere. Det vil ikke være optimalt, hvis vi gennem regler presset ned ovenfra forsøger at skabe en ensretning over hele landet, og man risikerer, at det lokale forældreengagement bliver mindre. Det vil være i strid med forslagens intentioner, og det vil efter min opfattelse også være brandærgeligt, da vi jo er helt enige i målsætningen.

Derfor er vi også som udgangspunkt bekymret over at øge den statslige styring på dette punkt, og derfor har vi også været skeptiske over for dette punkt ved tidligere behandlinger af forslag af lignende art.

Dermed siger jeg også, at jeg finder systemet med institutionsbestyrelserne godt og velfungerende. Gennem bestyrelsesarbejdet har forældrene rimelig bred indflydelse på institutionernes indretning og daglige drift.

Jeg har været i kontakt med forskellige forældrebestyrelser om netop dette forslag, og meldingen har stort set været enslydende; de finder, at de netop har, man kan sige albueplads, at de

også har rimelige værktøjer, så de kan fremføre de ting, de har lyst til på bestyrelsesmøderne, og at de også skønner, at der er gehør for det. Vi finder derfor ikke som forslagsstillerne, at mulighederne for forældreengagement er for indsnævrede. Forslaget lægger også op til at udvide embedslægernes kompetence i forhold til institutionerne. Vi er ikke i Socialdemokratiet bekendt med, at der har været eksempler på, at embedslægernes henstillinger er blevet overhørt. På den led mener vi, at embedslægerne allerede i dag fungerer som vagthund. Derfor har vi lidt svært ved at se behovet for at udvide kompetencen, som forslaget lægger op til. Vi er bestemt ikke afvisende på forhånd, men vil se frem til, at Enhedslisten under udvalgsarbejdet kan gøre os lidt klogere på det og komme med konkrete eksempler på området, hvor man ikke fra institutionernes og fra kommunernes side ligesom har hørt og også været inde omkring at gøre nogle tiltag, når der er kommet eksempler frem og der er blevet pålagt dem noget.

Kl. 12.50

Vi synes, det er et meget sympatisk forslag, og med disse bemærkninger vil vi gå meget positivt ind i udvalgsbehandlingen, men vi har også nogle kritiske punkter.

Pia Kristensen (DF):

I de senere år har vi mange, mange gange behandlet forslag om en miljølov for børn i daginstitutioner. I Dansk Folkeparti har vi afvist alle forslagene, og vi mener fortsat, at det er en kommunal opgave at sikre, at der er et sundt og et godt miljø i institutionerne.

Jeg vil gerne understrege, at Dansk Folkeparti ikke et øjeblik er uenig i, at børn i daginstitutioner og skolefritidsordninger skal have de bedste vilkår. Det er vigtigt, og det er som sagt kommunernes opgave at sikre det; det er kommunernes ansvar, det er kommunerne, der skal føre tilsynet.

De fysiske rammer og det psykiske miljø skal være i orden, og jeg synes faktisk, at der i de senere år har været megen fokus på området, og det skal der selvfølgelig fortsat være.

Vi mener, at hovedansvaret for børnepasning er og skal være et lokalt ansvar, og kommunerne skal selvfølgelig overholde den lovgivning, de regler og de retningslinjer, der er udstukket.

Af serviceloven fremgår det klart, at det er kommunerne, der har det overordnede ansvar på dagtilbudsområdet, af retssikkerhedsloven fremgår det, at kommunerne skal føre tilsyn

med dagtilbuddene og sikre et ordentligt miljø, og i bygningsreglementet er kravene til de fysiske rammer for dagtilbud formuleret.

Når vi taler om det psykiske miljø, er det kommunen, der fastsætter de overordnede mål for dagtilbud, og det er forældrebestyrelserne, der fastsætter principperne for de pædagogiske metoder.

Forældrebestyrelserne er demokratisk valgte organer, de er deres ansvar bevidst, og sammen med pædagogerne skal de tage stilling til eventuelle forbedringer og ændringer. Vi synes, forældrebestyrelserne gør et stort arbejde, og at de er meget interesserede i det arbejde.

Dansk Folkeparti ønsker ikke at indskrænke kommunernes selvstyre på dette område. Når det er sagt, så ved vi godt, at der er enkelte kommuner, der ikke overholder deres forpligtelse på området, men så må det indskræpes over for de kommuner, at de *skal* overholde deres forpligtelse.

Dansk Folkeparti støtter socialministerens initiativ til at få ajourført og udbygget pjecen om miljøregler for børn, så forældre og medarbejdere kan få et overblik over de gældende regler og retningslinjer. Det synes vi er sundt fornuft.

Vi kan ikke støtte dette beslutningsforslag.

Stiig Wæver (KF):

I den konservative folketingsgruppe er vi stærkt optagede af børns sikkerhed, velfærd og trivsel. Børn er som bekendt kun børn én gang i livet, og derfor skal vi voksne sikre, at deres forhold i bl.a. daginstitutioner og skolefritidsordninger er af en både sund og god kvalitet.

I den løbende udvikling af daginstitutioner og skolefritidsområdet er sikkerhed, rummelighed og sunde miljøer vigtige parametre at stille, og derfor glæder vi os over at kunne konstatere, at det også er det billede, der tegner sig generelt på området.

For tydeligt er det jo, at pædagoger, forældre og kommunalbestyrelser alle er ivrige efter at opfylde og arbejde konstruktivt med krav og standarder på området, og til selv samme indsats er der jo netop i forhold til sikkerhed og trivsel udarbejdet en lang række pjecer, hvor der kan indhentes inspiration og støtte til det samme.

Børns bedste vil vi alle, og det samme gør sig naturligvis også gældende for institutionsledere, forældrebestyrelser og kommunalpolitikere. I Det Konservative Folkeparti er vi overbeviste om, at arbejdet med sikkerhed og sundheds-

mæssige udfordringer udvikles bedst hos dem, der har fingeren på pulsen, dvs. ude i marken, i den enkelte institution, underlagt det lokale serviceniveau fastlagt af den lokale kommunalbestyrelse.

Som Folketing skal vi derfor være påpasselige med at ville detailstyre, men fastholde, at det primære ansvar for daginstitutionsområdet og skolefritidsordningerne ligger hos kommunerne. At fratage kommunerne tilsynspligten og metodefriheden til i samarbejde med institutionerne at udvikle arbejdet med høje standarder mener vi vil være et tab for vores børn, og af nævnte årsager kan vi ikke støtte forslaget.

Kl. 12.55

Villy Søvnald (SF):

Det er jo meget relevant at gendiskutere et forslag, netop når der ikke er sket så meget i mellemtiden. Meget er der sket, men alt sammen noget, der bevæger sig i den forkerte retning.

Det er klart, at det, vi kunne se ved sidste års budgetlægning, og som vi kan se gentaget ved det her års budgetlægning, er, at daginstitutionernes økonomi er forringet; sidste år med 0,5 mia. kr. og i år med et beløb af cirka samme størrelsesorden.

Når man står og skal prioritere så hårdt, som en række kommuner har skullet i det her efterår, og skal vælge mellem at skære ned på meget følsomme områder, der direkte går ud over børnenes normering, åbningstid osv. for at finde penge til ting, der sikrer daginstitutionerne en miljølov som her foreslået, så er det klart, at det her område bliver skudt baglæns, og at der ikke sker noget. Og derfor er der god grund til at gendiskutere forslaget.

Det, vi også kan se ud over det, er jo, at stadig flere børn bliver proppet ind på stadig mindre plads i vores daginstitutioner med de konsekvenser, det har med hensyn til sundhed og med hensyn til mulighederne for at udvikle sig.

Jeg synes også, det er meget relevant at diskutere, når nu socialministeren har den tanke, at private skal ind og drive daginstitutioner rundt omkring, uanset de dårlige erfaringer, der har været. Det er jo prøvet af i Skovbo Kommune, det er prøvet af i Assens Kommune osv., og alle steder blev forældrene så vrede, fordi tilbuddene var så dårlige, at de private aktører trak sig ud igen.

Men ministeren er jo meget ihærdig, og det er næsten blevet en fortryllende tvangstanke hos ministeren, at det her *skal* gennemføres for en-

hver pris. Forskellen er, at nu vil ministeren også lukke op for, at der kan tjenes penge. Profitbørnehaver – hvorfor ikke? Men der er det også klart, at risikoen for, at man så også konkurrerer på kvalitet, på dårlig kvalitet, når profitmotiv kommer ind, bliver langt mere nærliggende. Derfor forstår jeg ikke ministerens afvisning af at diskutere det forhold. Men jeg forstår, at ministeren vil være opmærksom på det, når hun kommer med sit lovforslag. Det må vi andre jo så kigge efter.

Ellers indeholder forslaget fra Enhedslisten fem elementer:

Et element går ud på at samle de eksisterende regler for børn i ét regelsæt. Det synes vi i SF under alle omstændigheder er meget fornuftigt; det har vi ingen problemer med.

Det andet element i forslaget er at stille nogle krav om plads til børn. Det synes vi er en rigtig god idé. Det er jo sådan, at de ansatte i daginstitutioner er beskyttet af de almindelige arbejdsmiljøregler, hvor de voksne sikres plads. Når man kender børn og ved, at de har meget brug for plads, er det egentlig lidt underligt, at vi er så forsigtige med at formulere nødvendigheden af, at børn også har ret til at have plads til at røre sig på. Det samme gælder krav om udearealerne, som også er en del af forslaget her, og det synes vi også er en god idé. Krav til materialer osv., den del støtter vi også.

Vi er mere usikre over for forslagets tredje del om at lade embedslægeinstitutionen gå ind og lave et uvildigt eftersyn og vil egentlig hellere koble det sammen med det femte punkt i Enhedslistens forslag, nemlig at sikre, at forældrebestyrelserne får en meget mere direkte adgang til også i forhold til miljødelen at få større indflydelse, så vi undgår at skulle have en ekstern partner ind.

Derimod synes jeg, Enhedslisten fortjener meget ros for det fjerde led i forslaget, nemlig at afsætte 500 mio. kr. Så ville daginstitutionerne dog hente lidt ind af, hvad de har mistet de sidste 2 år. Det kan så bruges både til at forbedre de fysiske forhold og til at sikre, at der er flere voksne rundt om børnene, og dermed sikre, at det, som regeringen jo siger, den gerne vil, nemlig bekæmpe den negative sociale arv, bliver mere end ord, at der også følger lidt handling med.

Så med enkelte reservationer vil vi støtte forslaget her. Vi vil gå meget konstruktivt ind i udvalgsarbejdet og måske også være med til at dreje det i en lidt mere udviklingsorienteret retning,

hvor vi sikrer, at daginstitutionernes udviklingsmuligheder bliver det primære.

Margrethe Vestager (RV):

Jeg tror, det er kendetegnende for området med sikkerhed og sundhed i børneinstitutioner, skoler og andre steder, hvor børn opholder sig de bedste af deres vågne timer, at det er et område, som alle interesserer sig for. Det har også været kendetegnende for samtlige ordførertaler indtil nu, at man finder, at det er et vigtigt og endda et meget vigtigt område.

Kl. 13.00

På det punkt tror jeg, at politikerne her i salen en for en ligner de borgere, der i øvrigt har med området at gøre de steder, hvor de måtte have et medansvar for det. Dermed også sagt, at vi er imod tendensen til at tømme det lokale demokrati for det ansvar, det er at forholde sig til forholdene rundtomkring i vore børneinstitutioner.

I Det Radikale Venstre er vi sådan set enige i, at der er forhold, der er kritisable, der er forhold, der kunne være bedre, og at der er ting, man burde forholde sig anderledes til. Men vi anerkender, at det ikke er sikkert, at vi altid her i Folketinget har evnen til at mestertænke, hvordan verden skal se ud andre steder. Derfor synes vi, det er helt afgørende at holde fast i, at man har dette ansvar, og at det er et ansvar i det lokale demokrati at prioritere forholdene for små og større børn og for unge.

Samtidig synes vi, det er helt afgørende, at man understøtter de ting, som er nødvendige, for at ansvaret kan løftes, nemlig gennemsigtigheden, åbenheden og muligheden for rent faktisk at få en diskussion om det. Dermed også sagt, at vi synes, det havde været mere interessant, hvis man havde taget inspiration fra undervisningsmiljøloven, der giver pligt til at undersøge det fysiske, det psykiske og det æstetiske undervisningsmiljø samt pligt til opfølgning. På den måde forholder man sig konkret og direkte til, hvordan forholdene faktisk er, så man får en gennemsigtighed og kan se, hvordan der prioriteres rundtomkring i kommunerne, og det synes vi er en god idé.

Men det at blive ved med at anke til Folketinget om, at man gerne vil have, at der bliver fastsat minimumsregler, er vi uenige i, bl.a. fordi vi synes, det er en tilbagefaldsregel, og at der i stedet bør kæmpes meget konkret for at sikre, at alle de steder, hvor mennesker har mulighed for at være borgere, fremmes de gode forhold. Vi ser jo desværre den stik modsatte tendens: at bor-

gerne i stedet skal definere sig selv som forbrugere, der ikke har nogen holdning, ikke har nogen indflydelse og ikke har noget ansvar for den fælles opgaveløsning, men i stedet skal flytte sig med den ene fod foran den anden hen til de ting, som måtte være mest tiltalende på de forskellige hylder.

Derfor synes vi, det er meget afgørende at holde fast i det ansvar, man har som borger og som forælder. Dermed også sagt, at vi synes, at det mest interessante og det, vi ville kunne støtte i forslaget, er punkt 5, nemlig at styrke forældrenes indflydelse de steder, hvor denne forældreindflydelse måtte være for lille, og samtidig sørge for, at bestyrelserne og de, som bruger institutionerne, får mulighed for at kunne gennemskue, hvad det er, de har med at gøre.

Vi har som de øvrige ordførere stor støtte til den gode intention, men vi kan ikke støtte forslaget i sin helhed.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke for debatten og selvfølgelig især takke SF for deres støtte og også Socialdemokratiet og De Radikale for delvis opbakning til elementer i forslaget.

Jeg håber, vi under udvalgsarbejdet måske kan få nogle elementer på plads, så vi kan sige, at når vi næste gang fremsætter forslaget, er noget af det opfyldt, så vi kun behøver at fremsætte en del af det. Jeg håber især, at det kan lykkes os at finde nogle penge, så man på næste års finanslov kan få afsat penge til, at der ude i kommunerne rent faktisk kan blive gjort noget, for ligegyldigt hvor mange tiltag vi får lavet, og hvor mange lovkrav vi får stillet: Hvis ikke der følger nogle penge med til at opfylde lovkravene, hjælper det ikke meget.

Det er også derfor, vi har anset det element for at være væsentligt i forslaget og ikke har nøjedes med kun at se på forældreindflydelse, tilsyn osv., for det koster altså penge, hvis man skal indrette daginstitutionerne. Men i disse år, hvor børnetallet falder lidt, har vi jo netop mulighederne for at sikre, at vi får nogle bedre forhold i daginstitutionerne, hvis kommunerne får de nødvendige økonomiske midler.

Jeg kan forstå, at selv om regeringspartierne og Dansk Folkeparti har sympati og siger en masse pæne ord om, at børn skal have det godt,

er det, de tilbyder, at vi skal have en smileyordning for børnehaverne, og så er vi tilbage i den debat, vi har haft tidligere med regeringspartierne om, at hvis man er utilfreds med sit barns børnehavn, flytter man sit barn hen til en anden børnehavn – ligesom hvis man ser, når man kommer hen til slagteren, at der er en sur smiley, går man hen til en anden slagter.

Jeg tror, det er her, den helt grundlæggende uenighed ligger mellem partierne her i Folketinget: hvorvidt vores børn er varer i et supermarked, som vi skal flytte rundt fra den ene børnehavn til den anden, eller om vi er borgere, der på demokratisk vis skal sørge for, at vores børns børnehavn er bedst mulig og gøre noget for at forbedre forholdene, hvis de viser sig ikke at være gode nok.

Kl. 13.05

Det glæder mig selvfølgelig, at ministeren vil revidere pjecen fra 1998, så man får de nyeste lovændringer på forskellige områder med, og så vidt jeg forstod, lover ministeren, at den jævnligt vil blive revideret. Men det ville måske give en større klarhed om lovkravene, hvis man sørgede for, at der var én fælles lov, på samme måde som vi jo for nylig samlede reglerne om førtidspension i en fælles lov.

Som jeg var inde på i min korte bemærkning til ministeren, har man jo på andre områder set, at det kunne være fornuftigt at have én minister, der er ansvarlig for ét område, der ligger i flere ministerier. Selv om man har eksperter siddende i de forskellige ministerier, f.eks. på handicapområdet, har man én minister, der er ressortansvarlig og skal holde de andre ministre i ørene for at sikre, at der stilles nogle ordentlige krav. På trods af at vi har diskuteret det område mange gange, og at der er mange, der er opmærksomme på det, går det jo desværre den forkerte vej. Der er ikke noget, det tyder på, at børnene får særlig meget bedre vilkår ude i børnehaverne og daginstitutionerne i det hele taget, og slet ikke nu, hvor flere kommuner er begyndt at tage hul på udvidede SFO-ordninger, hvor de, vi ellers opfatter som børnehavebørn, bliver puttet ind i skolefritidsordningerne, som i forvejen er dem, der har de elendigste vilkår.

Heller ikke de forlydender, der er om, at ministeren vil åbne for profitbørnehaver, hvor private virksomheder altså skal afveje, hvad de selv kan få ud af deres børnehavn rent økonomisk, hvis de sætter lidt dårligere standarder end dem, der egentlig er optimale for børnene,

er opmuntrende. De problemer, der er i børnehaverne, er nemlig fuldstændig uacceptable.

Hvis man bruger Arbejdstilsynets regler, som jo tager udgangspunkt i voksne og slet ikke er indrettet efter børn, der kan have en langt større udsathed for og måske ofte er tættere på støj end de voksne, er der altså 7 pct. af vuggestuerne, hvor støjen er så høj, at man skal bære høreværn. Jeg går ikke ud fra, at der er nogen her, der ønsker, at vi skal have en situation, hvor pædagoger og børn går rundt i vuggestuerne med høreværn på.

Men hvad er det så, vi skal gøre? Ja, vores forslag er altså, at vi helt grundlæggende tager fat på at sikre penge til, at der bliver bedre plads til børnene. Det håber jeg det på et tidspunkt kan lykkes at samle opbakning til, selv om det desværre ser ud til, at regeringen og Dansk Folkeparti vægter det at dele pengegaver ud til de rigeste i samfundet højere end at sikre, at vores børn ikke bliver tvunget til at gå med høreværn.

Man kunne også se helt bredt økonomisk på det: Hvis vi sørgede for, at der var ordentlige forhold i daginstitutionerne, kunne vi nedbringe sygefraværet både blandt de ansatte og blandt børnene. Når børn er syge, er det jo ikke sådan, at forældrene lader dem ligge alene derhjemme, og slet ikke hvis vi taler om vuggestuebørn eller børnehalebørn. Nej, så er forældrene også nødt til at blive hjemme, og da sygefravær generelt er et stort problem i det danske samfund, kunne det være, vi skulle begynde at se på nogle beregninger af, hvor meget vi egentlig kunne spare rent samfundsøkonomisk på sygefraværet, hvis vi sørgede for at få ordentlige forhold i daginstitutionerne, så vores børn og de ansatte ikke blev syge så ofte. Det kunne i hvert fald være en måde at se lidt mere kasseoverskridende på det i stedet for at se på hver kasse for sig, og det er noget af det, vi håber, vi kan få belyst under udvalgsarbejdet.

Så har der været nogen diskussion om tilsynet. Jeg kunne forstå, at De Konservative var bange for at lade embedslægerne føre tilsyn, fordi det ville indskrænke kommunernes metodefrihed, og her vil jeg i hvert fald meget gerne berolige med, at et tilsyn indskrænker ikke metodefriheden. Man vil stadig have mulighed for at have mange forskellige pædagogiske metoder: Man kan vælge at bruge skovbørnehaver, gårdbørnehaver og alle mulige andre forskellige pædagogiske metoder på trods af, at man har et tilsyn, der sikrer, at man opfylder nogle mini-

mumskrav, f.eks. til hvor mange kvadratmeter der skal være til hvert barn.

Det er ikke indskrænkning af metodefriheden, der ligger i et tilsyn. Formålet med et tilsyn er simpelt hen at sikre, at de fysiske rammer er i orden, og at arbejdsforholdene for børnene også er i orden, og vi håber, det kan lykkes at finde penge til det, så vi kan få et ordentligt tilsyn, der sikrer forholdene, på samme måde som vi har fået embedslægerne ud, når det gælder de ældre og plejehjemmene. Vi tror nemlig også, at det med de økonomiske stramninger, der løbende gennemføres over for kommunerne, desværre er nødvendigt at have et tilsyn, som er økonomisk uafhængigt af kommunerne og ser på vilkårene med udgangspunkt i børnene.

Men som sagt: Vi håber, vi kan nå et stykke videre med udvalgsarbejdet denne gang, og vi kan i hvert fald love, at vi holder fast i sagen.

Kl. 13.10

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af grundtakstmodellen på det sociale område. Af Villy Søvnal (SF) m.fl. (Fremsat 22/10 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henriette Kjær):

Med dette forslag til folketingsbeslutning ønsker forslagsstillerne, at regeringen inden den 1. januar 2004 fremsætter et lovforslag om afvikling af grundtakstmodellen.

Efter gældende lov skal grundtakstmodellen revideres i folketingsåret 2004-05. Dette sker på